

Jak bolí olympijské zlato

Ve své době byl zápasník Vítězslav Mácha populární jako dnes judista Lukáš Krpálek. Vyhrál olympiádu v roce 1972 v Mnichově, na následujících hrách v Montrealu skončil stříbrný. Pozici nejlepšího zápasníka v naší historii dokresluje nikým nezopakované vítězství na mistrovstvích světa. Dvakrát byl vyhlášen *Sportovcem roku*. V květnu bohužel tato sportovní legenda podlehla nemoci, proto jsme si o jejím neobyčejném životě povídali se synem **VÍTĚZSLAVEM MÁCHOU ml. (51)**. A ten připomněl i fakt, který málokdo vnímá - že podobných oslnivých úspěchů jako ve sportu dosáhl jeho otec se svým bratrem Mojmiřem v úplně jiném oboru, v prestižních soutěžích poštovních holubů.

■ **Narodil jste se v roce 1972, tedy v době, kdy váš tatínek vyhrál olympiádu v Mnichově. Chápu, že z takhle útlého věku nemáte vzpomínky, ale třeba na další olympiádě v roce 1976 byl stříbrný a o další rok později byl už podruhé vyhlášen nejlepším sportovcem Československa. To si musíte pamatovat, ne?**

Já se narodil v březnu 1972, takže když jel táta na olympiádu do Mnichova, byl jsem světe jenom pár měsíců. Upřímně nevzpomenu si přesně, od jaké chvíle jsem ten kolotoč jeho dřiny, odříkání, ale i úspěchů začal vnímat. Vyrůstali jsme v tom s bratrem, který se narodil dva roky po mně, v podstatě odmalička. Mimo chodem táta je dosud jediný československý olympijský vítěz a také jediný československý mistr světa – dvojnásobný – v řeckořímském zápase (*klasický zápas s antickými kořeny, v němž se na rozdíl od takzvaného volného stylu nesmí útočit na spodní část těla, pozn. red.*). Když letos v květnu po delší nemoci umřel, našel jsem jeho zápisky a vzpomínky sepsané na stroji, které kdysi vyprávěl ostravskému novináři (*Vladimírovi Doležilkovi, pozn. red.*). Dost mě to citově zasáhlo, vrátil jsem se do dětství a některé situace prožíval znovu. Jiné jsem ovšem zase vlastně vnímal poprvé.

■ **Pokud si dobře vzpomínám, nebylo vůbec jisté, zda do finálového zápasu na olympiádě v Mnichově nastoupí, protože si v předchozím utkání velmi bolestivě zranil rameno. Prý bolestí nemohl ani spát. Popisuje ve vzpomínkách tuhle situaci?**

Velmi podrobně. Že to fakt nesnesitelně bolelo a že doktoři dělali, co mohli, ale úplně se to nepodařilo otupit. Ramenem nemohl skoro vůbec hýbat a obštrik ani masáž situaci nezlepšily. Vedení řecké výpravy si bylo jisté vítězstvím jejich borce Petrose Galaktopolose. Pořadatelé dokonce pozvali k předávání medailí řeckého krále Konstantina. I mnichovská hala byla plná Řeků, kteří byli pořádně slyšet. Táta popisoval, že při vstupu na zíněnku rameno jakoby zázrakem povolilo a atmosféra ho úplně strhla. Dostal Řeka na zíněnku a dařilo se mu bodovat, jenže na začátku třetího (posledního) kola se zranění opět ozvalo. Bojoval proto už jenom přední, zdravou rukou a tu zraněnou si kryl. Snažil se náskok ubránit. To se mu

nakonec povedlo a vyhrál zlatou olympijskou medaili. Tohle zranění rameneho ale pak provázelo a komplikovalo mu život opakovaně. V určitém ohledu byl na zranění dost velký smolař. Mimo chodem do Mnichova na olympiádu málem vůbec neodjel. Kvůli zlomenině žebra.

■ **Prosím?**

Už v závěru roku 1971 se v tréninkovém zápase s Mirkem Janotou, který byl ve vyšší váhové kategorii, zranil. Jejich kamarádké pošuchování se zvrhlo v tvrdý boj a táta to odnesl zlomeným žebrem.

„Bojoval jenom přední zdravou rukou.“

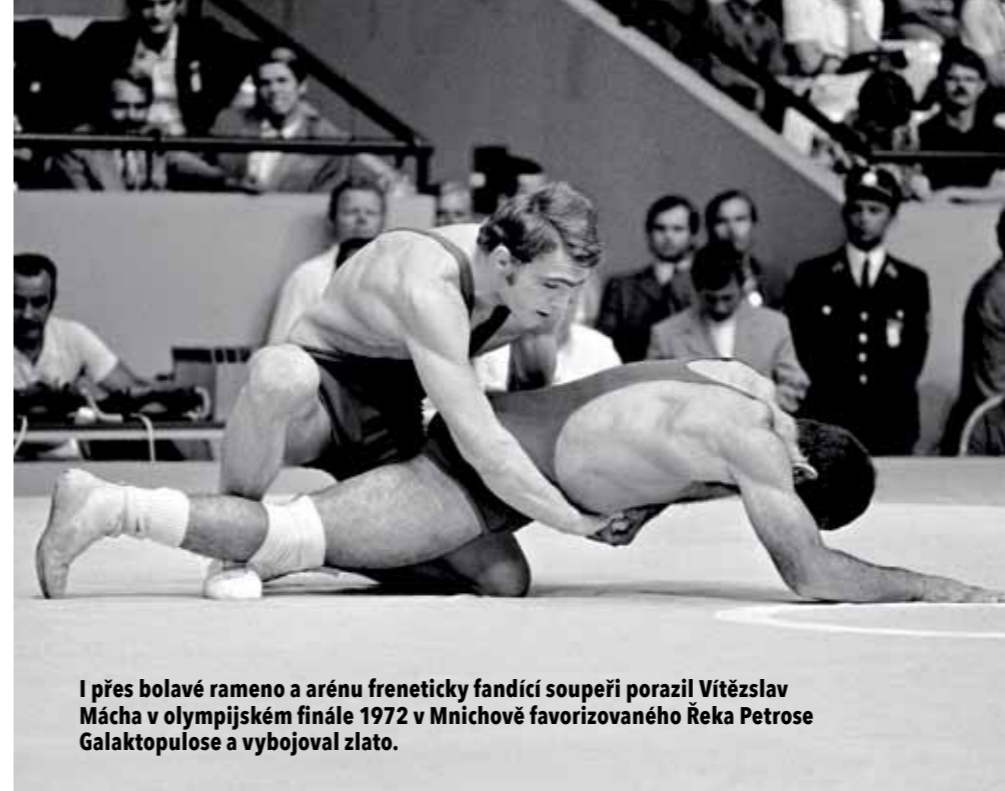
Vypadalo to, že se všechny sny o olympiádě rozplynuly. Ale s trenérem a sportovním soupeřem Kamilem Odehnalem si řekli, že to nevzdají. Že až žebro sroste, dá do přípravy úplně všechno. A mluvím o opravdu koňských tréninkových dávkách. Třeba takhle to popisuje: „Za 40 minut jsem musel navzpírat 20 tun, to je dávka přesahující lidské možnosti. Ale já musel, chtěl jsem! Zkuste zdvihnout 100kg činku desetkrát za sebou v co nejkratším čase, a dejte za sebou

několik sérií. Budete pořádně unaveni. A mě místo odpočinku čekal další trénink, běh, plavání.“

■ **To zní až děsivě.**

Ještě úplně nedolčený odjel na mistrovství Evropy, kde vyhrál všechny zápasy a probojoval se mezi poslední tři borce. Kvůli bolestem však už nenastoupil a skončil třetí. A zase si zvedl tréninkové dávky. Až si někteří funkcionáři prý říkali, že je to šílenství. Po tréninku, vzpírání a běhu se přesunuli na Žermanickou přehradu, kde musel táta uplavat vymezený úsek, vyskočit na břeh, udělat padesát podporů ležmo (*cvik na předloktích, pozn. red.*) a tryskem zpět do vody. Jenomže další úsek musel zaplavat ještě rychleji. Už tohle všechno byla abnormální zátěž, ale otec si ještě přidával navíc. Vždycky se vrátil, večer tady v lese běhal svoji trasu 5 až 10 kilometrů a maminka mu se stopkami v rukou kontrolovala výdrž. Byl pak tak ztahaný, že se nezvedl ani k telefonu, když mu večer volal trenér. Tohle všechno sice přineslo ovoce a dostal se do formy, ale krátce před olympiádou ho stejně schvátla chřipka. V srpnu! A opět to vypadalo, že vůbec neodjede. V posledních dnech chřipka ustoupila, a tak naštěstí přece jenom vyrazil.

■ **To je neuvěřitelný příběh. Ale potvrzuje to, že nejlepší vždy dělají něco na-**

I přes bolavé rameno a arénu freneticky fandící soupeři porazil Vítězslav Mácha v olympijském finále 1972 v Mnichově favorizovaného Řeka Petrose Galaktopolose a vybojoval zlato.

víc. Třeba takový Jaromír Jágr popisoval, že si vždy po tréninku ještě sám přidával hodiny dřiny navíc. Podobně mluvil i legendární americký basketbalista Kobe Bryant.

Přesně. Jenom tak se dají dosáhnout největší úspěchy. Zadarmo nic v životě nepříjde a to si táta rozhodně uvědomoval. Přesto ho provázela dost smůla. On se drsně připravoval ve svých dvaceti letech už na předchozí olympiádu v Mexiku v roce 1968, kde se zápasy měly odehrávat v dost velké nadmořské výšce. Podle vyprávění to pojal tak, že si ně-

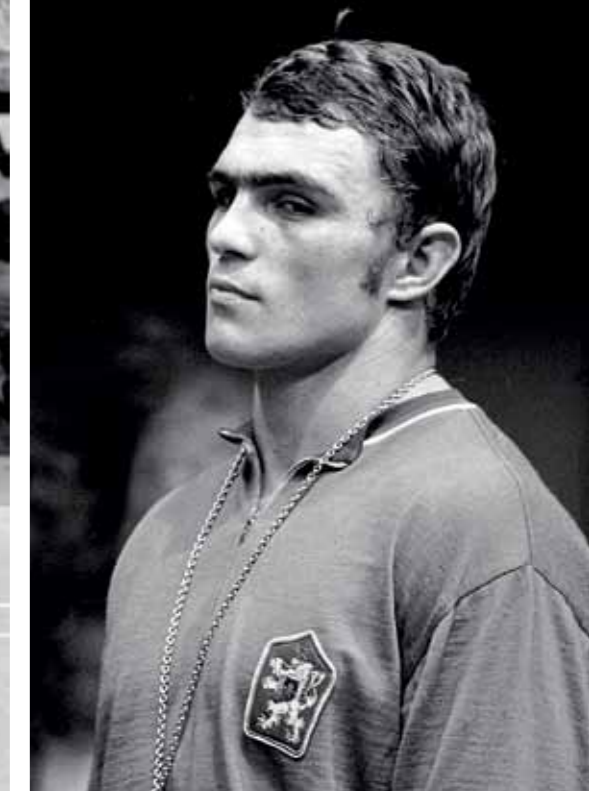
kde sehnal plynovou masku s chobotem a s tím tady dennodenně makal a běhal po lese. V podstatě se tím přidusil, aby si organismus na ten menší přísun kyslíku zvykl (pamatuji si, jak jsme si s tím filtrem, který jediný z masky zbyl, s bráčkou i po letech hrávali). Táta chtěl v Mexiku soutěžit v nižší váhové kategorii do 70 kg, a musel shazovat hodně kilo. Přísná dieta, strava bez oběda, běhání v gumové kombinéze s kapucí, navíc obtočenou vl-

„Běhal po lese v plynové masce s chobotem.“

něnou šálo. Tak vypadalo jeho běhání. Shodit se mu sice nakonec povedlo, ale už v Mexiku po vážení se napil vody z místního vodovodu a dostal silné zažívací potíže. Z turnaje pak vypadl. Tady o tom píše: „Ze dne na den jsem zeslábl tak, že jsem sotva pletl nohama. Všechna předolympijská dřina byla ta tam. Ztratil jsem pochopitelně sílu a jistotu, o psychickém rozpoložení ani nemluví.“ Sice porazil domácího zápasníka, ovšem po tuhém boji vypadl na body s favorizovaným Sovětem Sapunovem.

■ **Proč tolik běhali? Kvůli fyzičce, aby to mohli při samotném zápase takzvaně udýchat?**

I odborníci o tátovi říkali, že měl jiné přednosti než sílu. Techniku, rychlost, předvídatost, co soupeř udělá. Měl pro to prostě cit. Dlouhodobé běhání je pro vy-

trvalost. V té době se zápasilo 3x3 minuty. A když se na to díváte v televizi, připadá vám, že to nic není. Že se dva chlapi do sebe oprou. Jenže zkuste se naplno opřít do zdi a vydržet to třeba jen minutu. Uvidíte. A tam není zeď, nýbrž soupeř který vám uhýbá a snaží se dostat zase vás. Je to velmi dynamický sport, ale je to i věc vytrvalosti.

■ **Celý život byl váš otec pořád na soustředěních, na soutěžích. Jak to snášela vaše maminka? Nebyla na vás sama? Musel být přece pořád pryč, ne?**

Docela hodně často. Ale do doby, než si naši tady v Krmelíně postavili dům, jsme bydleli v domku tamhle přes ulici s babičkou, dědou, tátovým bráčkou Mojžírem, a dokonce i s prababičkou, kterou si matně pamatuji. Chci říct, že máma nebyla na všechno sama. Že jsme fungovali jako jedna velká rodina. Oni se s tátou poznali už ve čtrnácti, nikdy mu sport nevyčítala a podporovala ho velmi silně celý život. Maminka nečekaně umřela taky letos. Sedm týdnů před tátou, těsně před jeho narozeninami. Myslím, že to jeho odchod dost urychlilo. Byl sice nemocný už delší dobu, ale se zákeřnou nemocí bojoval statečně. Tenhle stres byl na něj asi moc. V posledních týdnech se nám ztrácel před očima.

■ **To je mi moc líto. Upřímnou soustrast.** Děkuji. Chtěl jsem ale říct, že ta fungující velká rodina a jakési zázemí byly pro tátu taky dost důležité. I pro jeho sportovní úspěchy. Navíc čím byl úspěšnější, tím bylo těch soustředění a závodů stále více. Myslím, že se to i u něj dostalo do stadia,

Zápasník Vítězslav Mácha, historicky první tuzemský zápasnický olympijský vítěz, mistr světa i Evropy v jednom, platil na Ostravsku za legendu už za života – v rodném Krmelíně je po něm pojmenovaná třeba sportovní hala.

kdy jemu samotnému chybělo, že není s rodinou. Když už byl známý, dupnul si na svazu, že buď skončí, nebo mu umožní vozit si na soustředění i manželku. Což tedy nebylo vůbec obvyklé. Ostatní borci takové privilegium neměli. Pamatuji, že i my s bráchou jsme tam s ním jezdili. Na Lipno, do Beskyd a podobně.

■ **Váš tatínek původně pracoval ve Vítkovicích ve slévárně.**

Ano. Ve svých vzpomínkách taky popisuje, že tohle dobře placené místo opustil před olympiádou v Mnichově, aby měl více prostoru na trénink. Že po domluvě s maminkou odešel dělat údržbáře do Baníku Ostrava, za který už tehdy závodil. Nejenže přišel o jisté zaměstnání v oboru, v němž se vyučil, ale zároveň dostával jen polovinu svého předchozího platu. A to všechno kvůli vidině startu na olympiádě v Mnichově.

■ **Nakonec to dopadlo skvěle. Váš otec nejenom vyhrál olympiádu, ale raketově rostla i jeho popularita a získal titul zasloužilého mistra sportu.**

To ano. A navíc měl před sebou další úspěchy.

■ **Skvělý byl pro něj i rok 1974. Vyhrál mistrovství světa v polských Katovicích a dostal se rovněž do finále evropského šampionátu v Madridu, kde si smolně**

zlomil žebro a musel vzdát. Váš tatínek také poprvé zvítězil v prestižní anketě Sportovec roku. Zároveň mu prý funkcionáři nabídli, aby přestoupil z Ostravy do Prahy do protežovaného policejního klubu Rudá hvězda. Proč nakonec tuhle nabídku nepřijal a zůstal věrný Baníku Ostrava a dál bydlel tady v Krmelíně?

To je složitější a váže se k tomu jedna historka, kterou táta popisuje taky v těch svých vzpomínkách. On totiž ten přestup do Prahy nejprve vzal. Měli přestoupit i s trenérem Kamilem Odehnalem do špičkově zařízeného tréninkového centra,

„Na olympiádě v Montrealu táta zradilo koleno.“

měl dostat vysokou hodnotu a tomu odpovídající plat. Tátovi navíc slíbili, že dostane s rodinou v Praze rovnou velký byt s obří terasou. Proto na to kývl. Všechno už bylo sbalené na odvoz, nábytek připravený. Ale to se všechno změnilo jediným okamžikem. Poslední neděli před stěhováním se konal v krmelínském hostinci rozlučkový večer s kamarády. Když se blížila půlnoc, přísedl k tátovi jeho otec. Já

vám tu pasáž radši přečtu: „Otec byl velkým fandou baníkovského zápasu a vůbec se mu nelíbilo, že chci přestoupit. Stále jsem cítil, že mi chce něco říct, ale dlouho mlčel. Nakonec se rozhodl: „Slávku, myslel jsem, že jsi poctivý chlap, ale u mě jsi docela sprostý zlatokop,“ vypálil na mě a beze slova rozloučení odešel.“ Táta dál popisuje, jak celou noc nespál, přemýšlel o svém přestupu a hned ráno stěhování do Prahy zrušil. Přesto nákladák přijel, ovšem museli odjet zpátky do Prahy s nepořízenou. Táta zůstal věrný Ostravě. A aby ho prý napříště přešla chuť na podobné lákavé nabídky, rozhodl se s maminkou, že si hned naproti rodičům přes ulici v Krmelíně postaví svůj vlastní dům. Mezi sportovními funkcionáři prý tohle rozhodnutí vzbudilo velkou bouři. Nečekali, že se tak rozhodne.

■ **To chápu. Někomu to asi udělalo čaru přes rozpočet. Přesto i bez nového tréninkového centra, jen se svým oblíbeným lesem na běhání a zažitými návyky, se o dva roky později v Montrealu 1976 dostal opět do olympijského finále. Tentokrát ale podlehl sovětskému zápasníkovi Anatoliji Bykovovi.**

No, a jako obvykle ho v přípravě na vrcholnou akci něco zradilo. Tentokrát to bylo koleno, které si poranil uprostřed

▲ Tehdejší předseda vlády Lubomír Štrougal gratuluje osobně mistru světa i Evropy Vítězslavu Máchovi v roce 1977 „za vzornou reprezentaci socialistické vlasti“.

intenzivní přípravy. Ale prý už s nějakými zdravotními komplikacemi psychicky počítal dopředu. Zase se pustil do upravené přípravy, dřel, ovšem dva měsíce před Montrealem se kvůli zdravotním potížím nedostal na žíněnku. Byl přesvědčený, že udělá maximum, přesto tam odjížděl s obavami. Přes všechna úskalí se probojoval do finále. Sice měl v zápase mírnou převahu, ale bohužel se mu obhájit zlato nepovedlo. Ve svých vzpomínkách to popisuje takhle: „Měl jsem před sebou největší šanci svého ži-

vota, získat druhou zlatou olympijskou medaili. Ke konečnému cíli mi scházelo ani ne sto sekund. Udělal jsem ale chybu, a byl konec nadějí. I když byl Bykov světová třída, v tomto zápase jsem se necítil slabším.“

■ **Určitě je i výkon z Montrealu obdivuhodný. Pro mnohé by i olympijské stříbro byl životní sen a vrchol sportovní kariéry. Jak se váš otec vůbec k zápasení dostal?**

To taky docela hezky popisuje. Vzpomínal, že u nás v Krmelíně děti vždycky sportovaly. A že jeho kamarádi byli většinou o čtyři i více let starší. Hráli spolu fotbal, házenou a samozřejmě se i prali. A jak byl táta nejmenší a nejmladší, byl

„Bykov byl světová třída, ale já se necítil slabší.“

takový otloukánek. Když pak ovšem přišel do školy mezi stejně staré děti, byl najednou na špici. Ve všech možných sportech. Skvěle bruslil, házel o deset metrů dál kriketákem, ale hrál velice dobře i šachy. Prostě byl všeobecně sportovně nadaný. V sedmi letech si v té jejich partě řekli, že budou mistři světa. Akorát se prý nemohli dohodnout, v jaké disciplíně. V osmičce se jejich zájem zúžil na těžkou a lehkou atletiku. Jejich vzory byly Gustav Frištenský (1879–1957, známý silák a zápasník, pozn. red.) a Emil Zátopek (1922–2000, fenomenální vytrvalostní běžec a čtyřnásobný olympijský vítěz, pozn.

red.). Kluci začali běhat delší tratě, ale zároveň se podle příruček učili mezi sebou zápasit. Žíněnka jim přitom nescházela. Táta v deníku popisuje, co v jeho deseti letech rozhodlo o dalším směřování: „Otec mě vzal do Odborového domu do Vítkovic na mezinárodní utkání v řecko-římském zápase Ostrava–Katovice. Když jsem uviděl tolik diváků, frenetický potlesk, osvětlené zápasíště a nástup borců v nádherných teplácích, byl jsem ztracen. V noci se mi zdálo, že za Ostravu nastupuji já, a při mém představování byl potlesk nejsilnější.“ Našeho tátu to prostě chytlo a do zápasu se zamiloval. Je to individuální silový sport, který má hlubokou historii. (Několik tisíc let dlouhou historií dokládá například bronzová soška nalezená v sumerském chrámu, pocházející z let 2700 až 2600 př. n. l. O zápase se rovněž zmiňuje starověký Epos o Gilgamešovi. Ve starověku se zápasu nejvíce dařilo v Řecku, kde byl i součástí olympiád, pozn. red.) Proto začal chodit na skutečné tréninky do klubu Vítkovických železáren a žíněnce zůstal věrný. Navíc do klubu záhy přišel trenér Kamil Odehnal, což bylo pro otce jednoznačně osudové setkání. On v něm už tehdy viděl talent a dovedl s ním skvěle pracovat. Otec ho dokonce ve vzpomínkách nazýval svým druhým tátou. Později spolu přešli z Vítkovic do Baníku Ostrava.

■ **Vůbec neúspěšnějším byl pro vašeho tatínka asi rok 1977. To se stal mistrem světa a svoji blyštivou sadu z nejzávažnějšího kovu zkompletoval i vítězstvím na mistrovství Evropy.**

Chtěl už ukončit aktivní sportovní kariéru, uvažoval, že v osmadvaceti ze zápasnické žíněnky odejde. Cítil ale, že má pořád „dluh“ v podobě chybějícího zlata z mistrovství Evropy. Měl z tohoto šampionátu dvě stříbra a dva bronz, jenže zlato se mu stále vyhýbalo. Vždy to nějak nedopadlo. Až v turecké Bursě, kde se zápasilo v průběhu května 1977. A klasicky se před mistrovstvím zranil, tentokrát kotník. Do těch zápasů ale dal úplně všechno, a vyhrál. Když pak v říjnu odlétal do švédského Göteborgu na mistrovství světa, vycítil příležitost získat ceněný double. Před finálovým dnem, kdy se měl utkat s vynikajícím Bykovem a neméně dobrým Bulharem Jankem Šopovem, s trenérem zjistili, že má táta 3 kila navíc.

Další vášní a veleúspěšným sportovním počinem Vítězslava Máchovi byli poštovní holubi, které choval se svým otcem a bratrem Mojmírem (ten je na druhém, aktuálním snímku spolu se synem Vítězslavem před jedním z holubníků). S bratrem se dostali na vrcholovou úroveň a vyhráli několik „olympiád“, především na dálkových tratích.

Musel do haly běžet kolem řeky, aby kila shodil. Nakonec oba borce převálcoval a splnil si sen. Tady jsem v těch papírech našel ještě gratulační telegram od tehdejšího předsedy vlády Lubomíra Štrougala.

■ Ukažte.

„Milý soudruhu, k dosažení titulu mistra světa vám co nejsrdčněji blahopřeji. Zároveň vám děkuji za vzornou reprezentaci naší socialistické vlasti.“

■ Mimořádně po tomhle úspěchu byl ve stejném roce opět zvolený Sportovcem roku. Proč svoji sportovní kariéru po tomhle úspěchu rovnou neukončil? V podstatě na vrcholu.

Ukecávali ho, aby vydržel do olympiády v Moskvě v roce 1980. Nakonec to sice udělal, ale změnil se tréninkové metody, a on popisuje, že už z toho neměl radost jako dřív. V Moskvě skončil šestý.

■ Bavili jsme se dosud o úspěších vašeho tatínka na zápasnických žíněnkách. On měl ale ještě jednu obrovskou vášeň, a tou byly poštovní holubi. Prý i s nimi vyhrával všemožná sportovní klání. Vidím je tady všude kolem nás, on ovšem s jejich chovem začal už v mládí.

Je, nebo respektive byla to taková naše rodinná vášeň. Otec navazoval na svého tatínka a roky se poštovním holubům a soutěžím věnoval jak s ním, tak se svým bratrem Mojmírem. Docela hezky se z toho zase vyznává ve svých písemných vzpomínkách: „Protože bylo Máchův v Krmelíně požeňnaně, sousedé jim dávali přezdívky podle charakteristických vlastností. Děda Mácha byl velký milovník přírody, měl na dvorku a na zahradě vždy zvířata. Sousedům se asi nejvíce zalíbila veverka, která ve dvoře běhala ve dřevěném válci. Takže se jim začalo říkat U Veviorů (*u veverek, pozn. red.*). Ale stejně tak mohli říkat U Sovů, Holubů nebo Hrdličků. Praděda měl ptáky ohromně rád a také byl odborníkem na jejich vycpávání. Můj otec mě od nejtříletějšího věku brával s sebou a odhaloval mi krásy lesa. Nejvíce jsem se těšil, když tatínek začal napodobovat vrkání divokých holubů a ti se k nám začali slétávat. Toulky lesem s ním byly malým kouzlem. To vše jsem ocenil i později, když jsem si v našem lese našel nejlepší lék i v době svých zranění.“

■ Ovšem váš tatínek se zaměřil na chov poštovních holubů, ne?

▲ Celou sportovní kariéru Máchu provázely pravidelně až neuvěřitelné zdravotní potíže. Olympiádu v Mnichově 1972 vyhrál i se zraněným ramenem, ve finále mistrovství Evropy 1974 si zlomil žebro, na OH v Montrealu 1976 (na snímku), kde vybojoval stříbro, ho trápily loket a koleno.

A dosáhli v tom špičkové úrovně. Každé dva roky je světová výstava, taková holubářská olympiáda. A tátovi se strýcem Mojmírem se jí podařilo několikrát vyhrát. Taky měli dost holubích šampionů v republikových soutěžích, například v maratonských tratích. Pro tátu to byl podle mě i v době jeho aktivní kariéry svým způsobem relax, psychologický odpočinek.

■ Jak se takoví holubi trénují?

Já ani můj bratr jsme v tom nešli zálibu, ale je to hodně náročná záležitost. Je to v podstatě taky vrcholový sport, i když výkon nepodává chovatel, nýbrž jeho zvíře. I holuba musíte dostat do formy.

„Holubi, to je taková naše rodinná vášeň.“

(V rozhovoru před osmi lety Vítězslav Mácha starší popisoval, že příprava na závod je úplná věda. Samozřejmostí je trénink, důležitá je i potrava. Před závodem musí soutěžní holub dostat lehké krmení, vitaminy. Používají se i finty, kdy necháte samečka týden bez samičky a před závodem mu ji ukážete. Holub pak pudově spěchá domů, pozn. red.)

■ Prý se jeho zápasnické a holubářské vlohy ukázaly už na olympiádě v Mexiku 1968. Co je na tom pravdy?

Při tradičním zahajovacím ceremoniálu na stadionu se vypouštějí holubi jako poslové míru. A jelikož je v Mexiku vy-

pouštěli z několika stran, několik se jich uprostřed srazilo a jeden z nich spadl do výpravy Kubánců. No a táta mezi ně vletěl, aby ho zachránil. Ukázalo se, že všechny ty holuby dodal jediný chovatel, nějaký bohatý farmář. Holubi byli jeho koníčkem. A tak se táta dostal s tím holubem k mexickému milionáři a bavili se bez tlumočnicka, protože ho prostě nepotřebovali. Prý tátu pak odvezl do olympijské vesnice a potom si ještě několik let dopisovali.

■ To je půvabný příběh. Vás s bratrem nějaké zápasení nelákalo?

Ne. Otec nás k ničemu nenutil. Zkusili jsme si zápas na základní škole, měli jsme – pokud si matně vzpomínám – i zápasnické dresy. To bylo ovšem chvíli. Pak jsem hrál taky házenou a podobně. Ale vydali jsme se prostě jinou cestou.

■ Přestože váš otec dostal v roce 2021 Cenu Emila Zátópka pro sportovní legendy a i přes jeho neuvěřitelné úspěchy jeho jméno už dnes tak známé není. Tady v Krmelíně nebo obecně na Ostravsku to však bude asi jinak, ne?

To máte pravdu. Byl jsem třeba u lékaře, a hned se mě ptal, jestli jsem syn „toho“ Máchy a podobně. Navíc v Krmelíně je to asi neznámější rodák. Po tatínkovi pojmenovali třeba sportovní halu, kterou tady v obci postavili. Paní starostka ho pozvala na úřad a chtěli po tátovi podpis na nějaký arch. Dnes je ten jeho podpis v obří velikosti vyvedený přímo na té hale. Klidně se pak skočte podívat.

Josef Hympl